

Sygn. akt **III AUa 30/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lipca 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Małgorzata Woźniak-Zendran

Sędziowie: Małgorzata Aleksandrowicz

(del.) Roman Walewski

Protokolant: Alicja Karkut

po rozpoznaniu w dniu 8 lipca 2020 r. w Poznaniu

sprawy **G. H. (1), A. H. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale zainteresowanego A. W. (1)

o przeniesienie odpowiedzialności za należności z tytułu składek

na skutek apelacji A. H. (1) oraz G. H. (1)

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 7 listopada 2018 r. sygn. akt VIII U 2677/17

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 2 i umarza postępowanie wobec G. H. (1);
2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 o tyle, że zasądza od odwołującego A. H. (1) na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. kwotę 5400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
3. oddala apelację w pozostałym zakresie;
4. zasądza od odwołującego A. H. (1) na rzecz pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Roman Walewski	Małgorzata Woźniak-Zendran	Małgorzata Aleksandrowicz
----------------	----------------------------	---------------------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 września 2017r., znak: (...), adresowaną do A. H. (2) i G. H. (1), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., na podstawie przepisów na podstawie art. 107 § 1 i § 2 pkt 2, art. 108 § 1, art. 109 § 1 i § 2 pkt 1 art. 116 § 1 i § 2 oraz art. 118 § 1 i art. 29 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn.

Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.) w związku z art. 23 ust. 1, art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) orzekł, iż A. H. (1) jako były prezes zarządu odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką za zobowiązania Spółki akcyjnej (...) (NIP (...), KRS (...)) oraz z aktualnym prezesem zarządu A. W. (1), powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. Inspektorat w P., w łącznej kwocie 92.739,79 zł, na którą składają się należności z tytułu nieopłaconych składek szczegółowo wskazane w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu powyższej decyzji organ rentowy wskazał, że w okresie powstania ww. zaległości z tytułu nieopłaconych składek i objętym niniejszym postępowaniem A. H. (1) pełnił funkcję prezesa zarządu Spółki, natomiast A. W. (1) pełnił funkcję wiceprezesa zarządu Spółki.

Formalnym potwierdzeniem bezskuteczności egzekucji, o której mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, z majątku Spółki jest:

- postanowienie z dnia 08.04.2014r. (znak: (...)) Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec Spółki akcyjnej (...),
- zawiadomienie z dnia 28.03.2017r. (znak: (...)) Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. o zakończeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec Spółki akcyjnej (...) z uwagi na brak innych składników majątkowych mogących być źródłem zaspokojenia roszczeń wierzyciela,
- postanowienie Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 05.04.2017r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność.

Aktualny majątek Spółki w postaci nieruchomości oznaczonej KW nr (...) nie rokuje zaspokojenia egzekwowanych należności, z uwagi na liczne wpisy hipotek na rzecz innych wierzycieli. Według informacji uzyskanej od Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w P. z dnia 4.08.2017r. kwoty hipotek wpisanych na rzecz (...) przekraczają wartość nieruchomości.

Od powyższej decyzji odwołali się A. H. (1) i G. H. (1), wnosząc o jej uchylenie w całości i o zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący wskazali, że w omawianym stanie faktycznym, nie zachodziła sytuacja, w której nie było żadnych wątpliwości, że nie uda się wyegzekwować wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyznał w zaskarżanej decyzji, że spółka (...) S.A. posiada majątek w postaci nieruchomości, jednakże arbitralnie przyjął, że łączna kwota hipotek wpisanych na nieruchomości przekracza jej wartość. Tymczasem znaczne rozmiary nieruchomości (prawie 30.000 m²) i doskonałe położenie w pasie nadmorskim oraz przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nieruchomości pod budownictwo mieszkaniowe, oznaczonej w KW pod numerem (...), pozwalają sądzić, że jej wartość przewyższa łączną kwotę ustanowionych na niej hipotek, a już na pewno nie wskazują kategorycznie, że wierzyciel nie uzyskał z niej zaspokojenia.

Nadto odwołujący podnieśli, że w dniu 27.11.2002r. małżonkowie A. i G. H. (1) zawarli w formie aktu notarialnego umowę rozdzielenia majątkowej. W związku z faktem, iż przedmiotowa sprawa dotyczy nie uiszczania składek w okresie po zawarciu umowy małżeńskiej, tj. od kwietnia do czerwca 2012 roku, a także z uwagi na treść art. 29 § 2 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, należy uznać, że G. H. (1) nie ponosi odpowiedzialności za zaległości podatkowe męża (będące przedmiotem zaskarżonej decyzji) w żadnym zakresie, co oznacza, że organ ubezpieczeniowy nie może dochodzić zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków.

Decyzją z dnia 23 października 2017r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. Inspektorat w P. działając na podstawie art. 83a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1778) w związku z art. 154 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 1257) oraz art. 116 § 1 i 2, art. 107 § 1 i § 2 pkt 2, art. 108 § 1, art. 109 § 1 i § 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.) w związku z art. 31 i 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 15 września 2017r. znak: (...) w ten sposób, że G. H. (1) jako małżonek byłego Prezesa zarządu Spółki akcyjnej M. (...) (NIP (...)) nie ponosi odpowiedzialności o której mowa w art. 29 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej.

W odpowiedzi na złożone odwołanie organ rentowy przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania i o zasądzenie od odwołujących na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Na rozprawie w dniu 28.02.2018r., pełnomocnik odwołujących oświadczył, że odwołujący nie cofają odwołania wywiedzionego przez G. H. (1), dlatego, że decyzja wydana przez ZUS dotyczy całego majątku A. H. (1), stąd G. H. (1) uważa, że jej majątek jest zagrożony.

Drugi członek zarządu, A. W. (1), mający status strony w niniejszym postępowaniu, nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, wyrokiem z dnia 7 listopada 2018 r., sygn. akt VIII U 2677/17 oddalił odwołania A. H. (1) i G. H. (1) (punkt 1 i 2 wyroku) i zasądził od odwołujących na rzecz pozwanego kwoty po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (punkt 3).

Powyższy wyrok zapadł w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Spółka (...) S.A. z siedzibą w P. (NIP (...)) została zawiązana aktem notarialnym z dnia 22.08.1996r. (Rep. (...) numer (...)) i postanowieniem z dnia 26.08.1996r. (sygn. akt (...)) Sąd Rejonowy Poznań XIV Wydział Gospodarczy wpisał Spółkę akcyjną (...) do rejestru (...) pod numerem (...), a w dniu 6.11.2002 r. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego.

W okresie powstania zadłużenia objętego zaskarżoną decyzją funkcję prezesa zarządu Spółki pełnił A. H. (1) powołany na podstawie oświadczenia z dnia 22.08.1996r., natomiast funkcję wiceprezesa zarządu Spółki pełnił A. W. (1) powołany na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 22.06.2001r. Uchwałą nr 8 z dnia 23.07.2012r. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy postanowiło o dalszym istnieniu Spółki. Wówczas Prezes zarządu Spółki A. H. (1) oświadczył, iż z dniem 23.07.2012 r. rezygnuje z funkcji Prezesa zarządu. Prezesem zarządu Spółki został A. W. (2).

(...) S.A. z siedzibą w P. w okresie swojej działalności nie dopełniła obowiązku opłacania składek, co w konsekwencji spowodowało powstanie zadłużenia wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. Inspektoratu w P. z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres: 01/2006 - 11/2006, 03/2007 - 10/2011, 04/2012 - 11/2013, 03/2014 - 06/2014, ubezpieczenie zdrowotne za okres: 05/2006, 08/2006, 10/2006 - 11/2006, 02/2007 - 10/2011, 04/2012 - 11/2013, 03/2014 - 06/2014, 10/2016 oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 04/2006 - 08/2006, 02/2007 - 10/2011, 04/2012 - 11/2013 w łącznej kwocie 4.147.833,68 zł (w tym należność główna, odsetki naliczone na dzień 15.09.2017 r. oraz koszty upomnień). Zaległości za rok 2006 są niedopłatami, natomiast od 2007 roku składki pozostają nieopłacone w całości.

Powyższe zaległości składkowe zostały objęte decyzjami wydawanymi wobec Spółki przez organ rentowy i tak :

1/ decyzją z dnia 22 lipca 2008r., znak: (...) adresowaną do (...) S.A., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów: art. 23 ust. 1, art. 24 ust. 2, art. 32, art. 46 ust. 1, art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2007r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) określił zadłużenie spółki akcyjnej (...) wobec Zakładu (...) w P. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej za okres

od 10/2006r. do 05/2008r. w łącznej kwocie 723.467,28 zł na którą składają się należności z tytułu nieopłaconych składek na:

- 1) Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w łącznej kwocie 533.158,83 zł za okres od 10.2006r. do 05.2008r.,
- 2) Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego w łącznej kwocie 143.048,35 zł za okres od 10.2006r. do 05.2008r.,
- 3) Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 47.260,10 zł za okres od 10.2006r. do 05.2008r.

2/ decyzją z dnia 9 maja 2013r., znak: (...) adresowaną do (...) S.A., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów: art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 zm.) stwierdził, że (...) S.A. jest dłużnikiem Zakładu (...) w P. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 2.129.157,92 zł za okres od 06/2008r. do 03/2013r.

3/ decyzją z dnia 08 czerwca 2016r., znak: (...), adresowaną do (...) S.A., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. działając na podstawie przepisów: art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 zm.) stwierdził, że Spółka ta jest dłużnikiem Zakładu (...) w P. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 83.123,92 zł za okres od 04/2013r. do 06/2014r.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. jako wierzyciel w dniach 28.08.2012r., 12.09.2012r., 17.10.2012r., 21.11.2012r., 02.01.2013r., 9.01.2013r. wystawił tytuły wykonawcze na należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 03/2011 - 11/2012 i skierował je do organu egzekucyjnego - Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P., który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w (...) BANK (...) S.A. (zbieg egzekucji administracyjnej), (...) Bank (...) S.A. (zbieg egzekucji administracyjnej).

Z uwagi na zbieg egzekucji sądowej z egzekucją administracyjną ww. tyt. wykonawcze zostały przekazane go Naczelnika(...) (...) Urzędu Skarbowego w P. celem prowadzenia łącznej egzekucji.

Ponadto w dniach 20.07.2013r. 20.08.2013r., 03.09.2013r., 17.09.2013r., 09.10.2013r., 19.11.2013r., 04.12.2013r., 29.01.2014r., 13.08.2014r. Zakład wystawił tytuły wykonawcze na należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 01/2013 - 06/2014 i skierował je do organu egzekucyjnego - Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P., który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w Banku (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., Banku (...) S.A. oraz A. Bank.

Postanowieniem z dnia 08.04.2014r. (znak: (...)) Naczelnik (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec Spółki akcyjnej (...) z uwagi na bezskuteczność. Prowadzone postępowanie egzekucyjne wykazało, że Spółka nie figuruje w Centralnej Ewidencji Pojazdów, nadto nie prowadzi działalności pod wskazanym adresem, nie posiada środków na rachunkach bankowych, nie posiada ruchomości innych niż te spieniężone.

W toku postępowania łącznie wyegzekwowano 149.993,12 zł.

Jakkolwiek Spółka posiada nieruchomości, to jest z niej prowadzona egzekucja przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w S.. Reasumując stwierdzono, że zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że dalsze czynności egzekucyjne nie rokuje na wyegzekwowanie kwot, które zaspokoiliby koszty egzekucyjne.

Zawiadomieniem z dnia 28.03.2017r. (znak: (...)) Naczelnik (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. powiadomił Zakład o zakończeniu postępowania egzekucji prowadzonej wobec Spółki akcyjnej (...) -z uwagi na brak innych składników majątkowych mogących być źródłem zaspokojenia roszczeń wierzyciela, a dalsze czynności egzekucyjne podejmowane przez organ spowodowałyby zwiększenie wydatków egzekucyjnych.

Postanowieniem z dnia 05.04.2017r. organ egzekucyjny - Dyrektor I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec Spółki akcyjnej (...) na podstawie tytułów wykonawczych z dnia 20.07.2013r., 03.09.2013r. 17.09.2013r., 09.10.2013r., 19.11.2013r., 04.12.2013r., 29.01.2014r. 13.08.2014r. z uwagi na bezskuteczność.

Z informacji pozyskanej z (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. wynika, że (...) SPÓŁKA AKCYJNA z siedzibą w P. NIP (...):

- nie uiszczala terminowo zobowiązań podatkowych z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych, zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku od towarów i usług;
- posiada zaległości: z tytułu zobowiązań podatku dochodowego od osób prawnych wynikające z zeznania za 2009r. , z tytułu zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych za okres od lutego 2008r., z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego od osób fizycznych za grudzień 2014r. oraz z tytułu podatku od towarów i usług za okres od stycznia 2006r.,
- ostatnia wpłata z tytułu zobowiązań podatkowych została dokonana w dniu 14.05.2015r.,
- spółka w dniu 21.11.2012r. (wpływ do urzędu) wystąpiła z wnioskiem w sprawie udzielenia pomocy de minimis w formie rozłożenia na raty zaległości z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych za miesiące 2,4,7,8,9,10,11,12/2008r. oraz 3,4,5,6,7,8,9,10,11,12/2011r., jednak z uwagi na niedokonanie przez stronę czynności usunięcia braków formalnych w wyznaczonym terminie postanowieniem z dnia 17.12.2012r. nr (...) Naczelnik (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. pozostawił podanie bez rozpatrzenia;
- prowadzono przeciwko spółce postępowanie egzekucyjne za okres 2011r.-2012r. a egzekucja była częściowo skuteczna,
- wydane były decyzje z art. 116 Ordynacji podatkowej w stosunku do A. H. (1) za okres 2011r.-2012r. w podatku (...) oraz A. W. (1) za okres 2011r.-2012r. w podatku (...)

W deklaracji (...)za 2011 rok Spółka wykazała przychód na kwotę 4.218.198,93 zł, przy czym z uwagi na to, że koszt jego uzyskania wyniósł 4.944.056,57 zł, to rok ten zamknął się stratą rzędu 725.857,64 zł. W deklaracji (...) za 2012 rok Spółka wykazała przychód na kwotę 3.377.912,72 zł, przy czym z uwagi na to, że koszt jego uzyskania wyniósł 3.636.817,64 zł, to rok ten zamknął się stratą rzędu 258.904,92 zł.

(...) S.A. z siedzibą w P. posiada nieruchomość położoną w Ś. gmina B. w województwie (...), dla której jest prowadzona przez Sąd Rejonowy w Koszalinie księga wieczysta nr (...). Nieruchomość ta ma powierzchnię 2.9969 ha. W sierpniu 2008 roku ta nieruchomość gruntowa została oszacowana – wartość rynkową określono na 2.1888.000 zł, wówczas nieruchomość ta nie była objęta planem zagospodarowania przestrzennego. W październiku 2012 roku został ustalony dla obszaru, na którym jest położona przedmiotowa nieruchomość, miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

W dziale IV w/w księgi wieczystej pod pozycjami 1-20 wpisane zostały w okresie od lutego 2009 roku do maja 2010 roku hipoteki przymusowe zwykle na kwoty : 1.279.153,37 zł , 261.476,60 zł, 45.385 zł, 36.008 zł, 24.813 zł, 32.373 zł, 19.920 zł, 18.549 zł, 25.540 zł, 71.101 zł, 37.253 zł, 39.086 zł, 46.461 zł, 78.936 zł, 44.554 zł z wniosków (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. - dotyczące tytułów wykonawczych wystawionych przez Urząd w latach 2005 – 2010.

Z kolei pod pozycjami 21-26 widnieją wpisy hipotek przymusowych z wniosków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. dokonane w roku 2012, których podstawą są tytuły wykonawcze własne pozwanego obejmujące nieuiszczone przez S. składki na FUS, FUZ oraz FPiFGŚP za okres od maja 2008 roku do października 2011 roku. Hipoteki te dotyczą kwot : 2.495.633,30 zł, 659.938,40 zł, 199.520,70 zł, 571.030,60 zł, 175.761,60 zł, 52.093,30 zł.

Podstawą wpisu pod pozycją 27 są wierzytelności pozwanego objęte decyzją z 8 czerwca 2016 r. określającą zadłużenie Spółki (...) z tytułu składek za okres kwiecień 2013 – czerwiec 2014. Hipoteka dotyczy kwoty 123.185,80 zł.

Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. prowadzi egzekucję z przedmiotowej nieruchomości wpisanej w Księdze Wieczystej nr (...) z wniosku Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. na podstawie tytułów wykonawczych obejmujących zaległości podatkowe. Postępowanie to nie obejmuje nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P..

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. zlecił rzeczoznawcy majątkowemu dokonanie oszacowania nieruchomości. Według operatu szacunkowego dokonanego przez rzeczoznawcę, wartość nieruchomości wynosi 885.600,00 zł netto. O terminie opisu i oszacowania nieruchomości powiadomiono w dniu 16.01.2018r. wierzyciela hipotecznego - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P..

Opis i oszacowanie wartości nieruchomości położonej w miejscowości Ś., dokonane przez Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w S. w dniu 06.03.2018r. na podstawie operatu szacunkowego nieruchomości sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego A. D. w dniu 27.09.2017r. nie są prawomocne, bowiem w dniu 20.03.2018r. spółka (...) S.A. złożyła zarzuty do powyższego opisu i oszacowania wartości nieruchomości. Postanowieniem z dnia 23.04.2018r. Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. oddalił zarzuty w tej sprawie.

Natomiast w dniu 30.04.2018r. spółka (...) S.A. złożyła zażalenie na powyższe postanowienie z dnia 23.04.2018r. do Dyrektora I. Administracji Skarbowej w S.. Postanowieniem z dnia 07.06.2018r. znak: (...) - (...) 711.101.2018.2 Dyrektor I. Administracji Skarbowej w S. utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie.

(...) S.A. wniosła pismem z dnia 09.07.2018r. skargę na postanowienie Dyrektora (...) w S. do (...) Sądu Administracyjnego w S.. Aktualnie toczy się postępowanie skargowe przed (...) Sądem Administracyjnym w S..

Termin licytacji nie został wyznaczony.

Z uwagi na pozostające na koncie płatnika składek (...) S.A. zadłużenie, pozwany w maju 2017 roku wszczął z urzędu postępowanie w sprawie odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek członków Zarządu tej Spółki. W jego toku, w sierpniu 2017 roku organ uzyskał od Naczelnika (...) Urzędu Skarbowego w P. informację o tym, że kwoty hipotek ustanowionych na nieruchomości Spółki położonej w Ś. i oznaczonej KW nr (...) (...) na rzecz (...) przekraczają jej wartość. Analizując zebrany materiał Zakład (...) uznał, że aktualny majątek Spółki w postaci przedmiotowej nieruchomości nie rokuje zaspokojenia egzekwowanych należności i to z uwagi na liczne wpisy hipotek na rzecz innych wierzycieli. Konsekwencją było wydanie 15 września 2017 r. dwóch decyzji.

Decyzją z 15 września 2017 r. znak: (...) adresowaną do A. W. (1) i J. W., Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. Inspektorat w P. działając na podstawie art. 107 § 1 i § 2 pkt 2, art. 108 § 1, art. 109 § 1 i § 2 pkt 1 art. 116 § 1 i § 2 oraz art. 118 § 1 i art. 29 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jedn. Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.) w związku z art. 23 ust. 1, art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) orzekł, że A. W. (1) jako prezes zarządu odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką za zobowiązania Spółki akcyjnej (...) (NIP (...), KRS (...)) za okres: 04/2012 - 10/2016 oraz byłym prezesem zarządu A. H. (1) za okres: 04/2012 - 06/2012, powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. Inspektorat w P. w łącznej kwocie 403.504,78 zł.

Powyższa decyzja jest prawomocna od dnia 21.10.2017r.

Zaskarżoną decyzją z 15 września 2017r. organ rentowy orzekł, iż A. H. (1) jako były prezes zarządu odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką za zobowiązania Spółki akcyjnej (...) oraz z aktualnym prezesem zarządu A. W. (1), powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w łącznej kwocie 92.739,79 zł, na którą składają się należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 04/2012r. do 06/2012r.

Pomiędzy małżonkami A. H. (1) i G. H. (1) od dnia 27.11.2002r. istnieje rozdzielność majątkowa, ustanowiono na podstawie umowy zawartej w dniu 27.11.2002r. przed notariuszem W. D. w P. nr rep. (...)

W konsekwencji powyższego, organ rentowy decyzją z dnia 23 października 2017r. zmienił wcześniejszą decyzję z 15 września 2017r. w ten sposób, że stwierdził, iż G. H. (1) jako małżonka byłego prezesa zarządu spółki (...) S.A. w P. A. H. (1) nie ponosi odpowiedzialności, o której jest mowa w art. 29 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej.

Wobec tak ustalonych faktów, Sąd Okręgowy uznał, iż odwołania małżonków H. nie zasługiwały na uwzględnienie

Sąd Okręgowy podkreślił, iż wynikająca z art. 232 k.p.c. zasada kontrydiktoryjności procesu cywilnego, która ma zastosowanie również do spraw ubezpieczeniowych, zobowiązuje strony do wskazania dowodów dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą one skutki prawne. Oznacza to, że sądy co do zasady orzekają na podstawie dokonanej oceny twierdzeń i dowodów stron oraz że mogą dopuścić dowód nie wskazany przez stronę tylko wówczas, gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie jest wystarczający do jej rozstrzygnięcia.

Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy organ rentowy zasadnie przeniósł odpowiedzialność za nieuiszczone przez Spółkę Akcyjną (...) składki na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 04/2012r. do 06/2012r. na A. H. (1), jako ówczesnego prezesa zarządu.

Poza sporem było to, że pomiędzy małżonkami A. H. (1) i G. H. (1) od dnia 27.11.2002r. istnieje rozdzielność majątkowa. Zatem poza sporem było, iż G. H. (1) jako małżonka byłego prezesa zarządu spółki (...) S.A. w P. A. H. (1) nie ponosi odpowiedzialności swoim majątkiem, o czym mowa w art. 29 § 1 i § 2 Ordynacji podatkowej.

Sąd I instancji wskazał, iż zgodnie z art. 32 i 33 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2017r., poz. 1778 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio wskazane tam przepisy z ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U.2015.613 j.t.). Przepisy te określają to, w jakich okolicznościach odpowiedzialnością za nieuiszczone składki organ rentowy może obciążyć osoby trzecie. Co istotne, odpowiedzialność ta obejmuje nie tylko składki na ubezpieczenia społeczne, ale również na ubezpieczenia zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (vide uchwała Sądu Najwyższego z 4.06.2008 r. w sprawie II UZP 3/08 OSNP 2009/11-12/148).

Kwestie odpowiedzialności za zaległości podatkowe, a co za tym idzie i składkowe, członków zarządu spółek reguluje art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa. Zgodnie z tym przepisem za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy,

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Zgodnie z § 2 powołanego przepisu odpowiedzialność członków zarządu, określona w § 1, obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu. Nadto § 4 art. 116 stanowi, że przepisy § 1-3 stosuje się również do byłego członka zarządu oraz byłego pełnomocnika lub współnika spółki w organizacji.

Z powołanych przepisów wynika jednoznacznie, iż dla orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki za zobowiązania z tytułu składek konieczne jest wykazanie istnienia zaległości, bezskuteczności egzekucji oraz tego, że dana osoba pełniła funkcję członka zarządu w czasie, kiedy zaległości powstały. Ciężar dowodowy w tym zakresie spoczywa na Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych. Co istotne, w myśl obowiązujących przepisów, odpowiedzialnością za dane składki jest obarczony członek/członkowie/ zarządu, za kadencji których zaległości powstały, a nie ten kto został powołany do zarządu po ich powstaniu, kiedy zobowiązania nadal istniały.

W niniejszej sprawie bezsporne było to, że Spółka akcyjna (...) nie opłaciła należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od 04/2012r. do 06/2012r. Wysokość tych zaległości wraz z odsetkami wskazanymi w zaskarżonej decyzji także nie była kwestionowana, w szczególności nie wykazano tego, by poszczególne składki objęte decyzją zostały zapłacone w całości bądź części, jak i to, że były one należne w innej kwocie.

W okresie powstania zadłużenia za okres wskazany w sentencji decyzji zgodnie z aktami KRS funkcję prezesa zarządu Spółki pełnił A. H. (1). Na Prezesa Zarządu odwołujący został powołany w roku 1996, a 23.07.2012 r. z niej zrezygnował. W 2001 roku funkcję wiceprezesa zarządu Spółki objął A. W. (1), który jest obecnie prezesem zarządu Spółki.

Jak wynika z poczynionych w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustaleń, organ rentowy jako wierzyciel w dniach 28.08.2012r., 12.09.2012r., 17.10.2012r., 21.11.2012r., 02.01.2013r., 09.01.2013r. wystawił tytuły wykonawcze na należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 03/2011 - 11/2012 i skierował je do organu egzekucyjnego - Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P., który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w (...) BANK (...) S.A. (zbieg egzekucji administracyjnej), (...) Bank (...) S.A. (zbieg egzekucji administracyjnej). Z uwagi na zbieg egzekucji sądowej z egzekucją administracyjną ww. tyt. wykonawcze zostały przekazane go Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. celem prowadzenia łącznej egzekucji. Ponadto w dniach 20.07.2013r. 20.08.2013r., 03.09.2013r., 17.09.2013r., 09.10.2013r., 19.11.2013r., 04.12.2013r., 29.01.2014r., 13.08.2014r. Zakład wystawił tytuły wykonawcze na należności z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres: 01/2013 - 06/2014 i skierował je do organu egzekucyjnego - Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P., który dokonał zajęcia wierzytelności z rachunku bankowego w Banku (...) S.A., (...) Bank (...) S.A., Banku (...) S.A. oraz A. Bank. Postanowieniem z dnia 08.04.2014r. (znak: (...)) Naczelnik (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. umorzył postępowanie egzekucyjne wobec Spółki akcyjnej (...) z uwagi na bezskuteczność.

Kolejnym zawiadomieniem z dnia 28.03.2017r. (znak: (...)) Naczelnik (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. powiadomił Zakład o zakończeniu postępowania egzekucji prowadzonej wobec Spółki akcyjnej (...) z uwagi na brak innych składników majątkowych mogących być źródłem zaspokojenia roszczeń wierzyciela, a dalsze czynności egzekucyjne podejmowane przez organ spowodowałyby zwiększenie wydatków egzekucyjnych. Postanowieniem z dnia 05.04.2017r. organ egzekucyjny - Dyrektor I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w P. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec Spółki akcyjnej (...) na podstawie tytułów wykonawczych z dnia 20.07.2013r., 03.09.2013r. 17.09.2013r., 09.10.2013r., 19.11.2013r., 04.12.2013r., 29.01.2014r. 13.08.2014r. z uwagi na bezskuteczność.

Aktualnie Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. prowadzi egzekucję z nieruchomości, wpisanej w Księdze Wieczystej nr (...), należącej do (...) S.A. z siedzibą w P. NIP (...), Regon (...) z wniosku Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. na podstawie tytułów wykonawczych obejmujących zaległości podatkowe. W toku tego postępowania zlecone zostało rzeczoznawcy majątkowemu dokonanie oszacowania nieruchomości. Według operatu szacunkowego dokonanego przez rzeczoznawcę wartość nieruchomości wynosi jedynie 885.600,00 zł netto – wartość ta została zakwestionowana i trwa postępowanie odwoławcze. Jednocześnie, jak wynika z księgi wieczystej nr (...) na przedmiotowej nieruchomości ustanowione zostały hipoteki przymusowe w pierwszej kolejności zabezpieczające zobowiązania podatkowe na rzecz Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P.. Nadto ustanowione są też hipoteki zabezpieczające wierzytelności organu rentowego odnośnie zaległości składkowych z okresu poprzedzającego, jak i następującego po tym objętym zaskarżoną decyzją.

Sąd Okręgowy podkreślił, iż łączna suma zaległości objętych tymi hipotekami przymusowymi przewyższa wartość nieruchomości określoną przez rzeczoznawcę w 2017 roku, jak i tą w operacie szacunkowej z roku 2008. Jednocześnie nie przedstawiono żadnych dowodów choćby uprawdopodobniających twierdzenia odwołujących się, że po sprzedaży przedmiotowej nieruchomości, po zaspokojeniu należności zabezpieczonych hipotekami pozostaną środki na zaspokojenie zobowiązania objętego zaskarżoną decyzją. Zdaniem składu orzekającego nie może być tak, że dowód taki strona pozyska dopiero w toku postępowania odwoławczego w wyniku zlecenia wyceny przez Sąd. Sąd mógłby jedynie zlecić biegłym zweryfikowanie dowodów przedłożonych przez stronę.

Aktualny majątek spółki (...) S.A. w postaci nieruchomości położonej w Ś. i oznaczonej KW nr (...) nie rokuje zaspokojenia należności objętej zaskarżoną decyzją i to z uwagi na liczne wpisy hipotek na rzecz innych wierzycieli i innych wierzytelności. W toku postępowania były podejmowane czynności egzekucyjne, w tym zajęcia na rachunkach bankowych, czy też zajęcia wierzytelności Spółki, które jednak nie doprowadziły do zaspokojenia egzekwowanych należności choćby w niewielkiej części.

Sąd I instancji odwołał się do uzasadnienia Sądu Najwyższego do uchwały z dnia 13 maja 2009 r. I UZP 4/09 LEX nr 512467, gdzie SN wskazał, iż termin "egzekucja" zawarty w art. 116 Ordynacji posiada tę samą treść normatywną, jaką określeniu temu nadają przepisy regulujące cywilne i administracyjne postępowanie egzekucyjne. Oznacza zatem zagwarantowaną przez państwo możliwość przymusowej realizacji przewidzianych obowiązującymi przepisami prawa rodzajów odpowiedzialności. (...) Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji wiąże się z brakiem możliwości przymusowego zaspokojenia wierzyciela poprzez wszczęcie i przeprowadzenie przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki. Bezskuteczność egzekucji w takim rozumieniu występuje bez wątpienia wówczas, gdy sam wierzyciel dysponuje postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego ze względu na jego bezskuteczność. Są to również postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego (art. 361 pkt 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, Dz. U. Nr 60, poz. 535 ze zm.), względnie o odmowie jego wszczęcia (art. 13 ust. 1 i 2 Prawa upadłościowego i naprawczego).

Nadto Sąd Najwyższy w wyroku z 23 marca 2012 roku (sygn. II UK 152/11) orzekł, że dla stwierdzenia bezskuteczności egzekucji niezbędne jest wykazanie przez wierzyciela zastosowania środków egzekucyjnych skierowanych do całego majątku dłużnika. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1 o.p. oznacza bowiem sytuację, w której nie ma jakichkolwiek wątpliwości, że nie zachodzi żadna możliwość zaspokojenia egzekwowanej wierzytelności z jakiegokolwiek części majątku spółki.

Umorzenie postępowania egzekucyjnego ze względu na bezskuteczność egzekucji może być kontrolowane przez organ rentowy i przez członka zarządu. Wskazanie mienia możliwe jest więc także po stwierdzeniu bezskuteczności egzekucji. Z brzmienia art. 116 § 1 pkt 2 o.p. wynika, że chodzi o sytuację, w której (najpierw) egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a (następnie) członek zarządu wskazuje mienie spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. Nie chodzi więc o ujawnienie majątku w toku egzekucji, ale po jej zakończeniu (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2015 r. III UK 229/14).

Wobec powyższego, Sąd I instancji podkreślił, iż niewątpliwie w niniejszej sprawie zachodzi owa bezskuteczność egzekucji – spółka (...) S.A. nie posiada majątku ruchomego, ani nieruchomości lub wierzytelności, z których możliwe byłoby skuteczne prowadzenie egzekucji. Potwierdzeniem bezskuteczności egzekucji z majątku Spółki jest: postanowienie z dnia 08.04.2014r. (znak: (...)) Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego wobec Spółki akcyjnej (...), zawiadomienie z dnia 28.03.2017r. Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. o zakończeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec Spółki akcyjnej (...) z uwagi na brak innych składników majątkowych mogących być źródłem zaspokojenia roszczeń wierzyciela i postanowienie Dyrektora I Oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 05.04.2017r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność.

Nie ulega wątpliwości, iż działania egzekucyjne skierowane były do rachunków bankowych spółki, jej wierzytelności oraz wszelkich ujawnionych składników majątku ruchomego Spółki.

Organ rentowy przy tym wykazał wszelkie okoliczności uzasadniające wydanie decyzji, która jest przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie tj. istnienie określonych zaległości składkowych powstałych w okresie, w którym odwołujący zarządzali spółką (...) jak i to, że egzekucja wobec spółki jest bezskuteczna.

Obowiązek natomiast wykazania zaistnienia przesłanek zwalniających członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z odpowiedzialności za jej zaległości podatkowe / składkowe ciąży na tym członku i to właśnie on powinien okoliczność tę udowodnić. Takimi przesłankami są wskazanie mienia, z którego organ mógłby się zaspokoić bądź zgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości i to we właściwym czasie albo wykazania braku podstaw faktycznych i prawnych do zgłoszenia takiego wniosku.

Sąd nie prowadzi przy tym z urzędu postępowania dowodowego dla dokonania ustaleń w przedmiocie zwolnienia odwołującego od odpowiedzialności za zobowiązania M. (...), gdyż zgodnie z art. 6 kpc ciężar dowodowy udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W świetle braku przedstawienia przez odwołujących jakichkolwiek dowodów na okoliczność dysponowania przez spółkę majątkiem, bądź środkami na zaspokojenie choćby w części wierzytelności pozwanego Zakładu, a z drugiej strony dysponując postanowieniem organu egzekucyjnego o umarzeniu postępowania egzekucyjnego, wątpliwy jest sam fakt istnienia obecnie takiego majątku, a w konsekwencji możliwość zaspokojenia z niego zaległości składkowych należnych organowi rentowemu.

Tymczasem na nieruchomości na którą powołuje się strona odwołująca, ustanowione są hipoteki i to należności nimi zabezpieczone w pierwszej kolejności zostaną – w przypadku jej sprzedaży - zaspokojone zgodnie z na art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361 ze zm.). Nie zostało wykazane w toku procesu, by z uwagi na wielkość tych zobowiązań możliwym było także zaspokojenie należności objętych zaskarżoną decyzją.

Wobec powyższego należało przyjąć, iż odwołujący nie wskazali mienia, z którego organ rentowy mógłby się zaspokoić.

Bezsporne w sprawie natomiast było, iż ani odwołujący, ani też żaden z wierzycieli spółki nie złożyli wniosku o ogłoszenie upadłości spółki i nie wszczęli postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości.

Wobec powyższego, mając na względzie zebrany w sprawie materiał dowodowy oraz przeprowadzone rozważania prawne, na podstawie cytowanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. w punkcie 1 wyroku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie A. H. (1) i w punkcie 2 wyroku oddalił odwołanie G. H. (1).

O kosztach procesu orzeczono zgodnie z art. 98 k.p.c. i § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2015r., poz. 1804 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od dnia 27.10.2016r., zasądzając od odwołujących A. H. (1) oraz G. H. (1) na rzecz pozwanego kwoty po 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Od powyższego wyroku odwołujący wywiedli apelację, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu apelujący zarzucili:

1. naruszenie prawa materialnego:

a) art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej w zw. z art. 31 i art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1778, z późn. zm.) (zwana dalej jako „ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych”), poprzez uznanie, że:

(1) egzekucja prowadzona przez organ rentowy przeciwko Spółce okazała się w całości lub w części bezskuteczna w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, podczas gdy:

i. organ rentowy nie podjął jakiejkolwiek próby wyegzekwowania swojego roszczenia w drodze egzekucji z nieruchomości,

ii. prowadzone przeciwko Spółce postępowanie egzekucyjne nie było skierowane do wszystkich składników majątku Spółki, w tym w szczególności do Nieruchomości, a organ rentowy samowolnie ograniczył możliwość wyegzekwowania roszczenia przeciwko Spółce poprzez ustanowienie na Nieruchomości hipoteki przymusowej obejmującej zaległości składkowe Spółki powstałe później od zaległości składkowych Spółki, których dotyczy przedmiotowa sprawa i jednocześnie, nieustanowienie hipoteki przymusowej na Nieruchomości na podstawie tytułu wykonawczego przeciwko Spółce dotyczącego zaległości składkowych Spółki będących przedmiotem zaskarżonej decyzji;

(2) odwołujący powinni ponosić odpowiedzialność z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, podczas gdy organ rentowy nie wykazał i nie udowodnił, że egzekucja prowadzona przeciwko Spółce była bezskuteczna;

2. naruszenie prawa procesowego, które miało wpływ na treść zaskarżonego wyroku:

a) art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego odwołujących w przedmiocie przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości Nieruchomości, podczas gdy w niniejszej sprawie przeprowadzenie tego dowodu było konieczne, bowiem zmierzało do udowodnienia faktów mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy tj. okoliczności, że wartość Nieruchomości przewyższa wartość ustanowionych na niej hipotek, a co za tym idzie podważenia twierdzeń organu rentowego w przedmiocie bezskuteczności egzekucji przeciwko Spółce; oddalenie wyżej przywołanego wniosku dowodowego uniemożliwiło odwołującym realizację konstytucyjnie zagwarantowanego prawa do Sądu (art. 45 Konstytucji RP),

b) art. 217 § 1 i 2 k.p.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego odwołujących o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości Nieruchomości, z uwagi na to, że zdaniem Sądu i instancji Sąd mógłby jedynie zlecić biegłym zweryfikowanie dowodów przedłożonych przez stronę, podczas gdy Sądy mogą dopuszczać i przeprowadzać dowody z opinii biegłych, co wynika z treści art. 278 § 1 k.p.c., a w niniejszej sprawie zaistniały wszystkie przesłanki uwzględnienia wyżej przywołanego wniosku dowodowego odwołujących,

c) art. 477¹³ k.p.c. poprzez nieumorzenie postępowania w zakresie odwołującej G. H. (1), pomimo uwzględnienia przez organ rentowy przed rozstrzygnięciem sprawy przez Sąd żądania odwołujących dotyczącego zmiany zaskarżonej decyzji w zakresie odpowiedzialności G. H. (1), o której mowa w art. 29 § 1 i 2 Ordynacji podatkowej,

d) art. 232 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. poprzez uznanie, że odwołujący byli zobowiązani przedłożyć dowody potwierdzające ich twierdzenia, tj. w szczególności, że wartość Nieruchomości jest wyższa niż wartość ustanowionych na niej hipotek, podczas gdy na podstawie art. 232 k.p.c. odwołujący byli zobowiązani jedynie wskazać dowód, który potwierdzi ich twierdzenia, co odwołujący uczynili wnioskiem o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z opinii

biegłego w zakresie wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości Nieruchomości, który to dowód Sąd bezpodstawnie oddalił, a który miał na celu wykazanie, że wartość Nieruchomości przewyższa wartość ustanowionych na niej hipotek,

e) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia zebranych dowodów, dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, polegające w szczególności na:

(1) oddaleniu wniosku dowodowego odwołujących dotyczącego przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego w zakresie wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości Nieruchomości, co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego przyjęcia przez Sąd, że wartość Nieruchomości nie przewyższa wartości ustanowionych na niej hipotek,

(2) przyjęciu, że egzekucja prowadzona przeciwko Spółce okazała się w całości lub w części bezskuteczna, podczas gdy organ rentowy w ogóle nie przeprowadził postępowania egzekucyjnego z Nieruchomości, wchodzącej w skład majątku Spółki, pomimo faktu, iż organ rentowy miał możliwość uzyskania zaspokojenia swojej wierzytelności z Nieruchomości,

(3) przyjęciu, że egzekucja prowadzona przeciwko Spółce okazała się w całości

lub w części bezskuteczna w zakresie wszystkich składników majątku Spółki, podczas gdy organ rentowy samowolnie ograniczył możliwość wyegzekwowania roszczenia przysługującego mu przeciwko Spółce w drodze postępowania egzekucyjnego poprzez ustanowienie na Nieruchomości hipoteki przymusowej obejmującej zaległości składkowe Spółki powstałe później od zaległości składkowych Spółki, których dotyczy przedmiotowa sprawa i jednocześnie nieustanowienie na Nieruchomości hipoteki przymusowej na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko Spółce, dotyczącego zaległości składkowych będących przedmiotem niniejszej decyzji,

(4) przyjęciu, że organ rentowy udowodnił, iż egzekucja przeciwko Spółce okazała się w całości lub w części bezskuteczna i, że wartość hipotek ustanowionych na Nieruchomości przewyższa jej wartość, podczas gdy organ rentowy nie udowodnił, że egzekucja prowadzona przeciwko Spółce okazała się w całości lub w części bezskuteczna i nie przedłożył operatu szacunkowego, który potwierdzałby aktualną wartość Nieruchomości, opierając się przy swoich twierdzeniach wyłącznie na treści informacji uzyskanych od innych organów egzekucyjnych prowadzących postępowanie egzekucyjne przeciwko Spółce.

Wskazując na powyższe, apelujący wniósł o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego nr (...) z dnia 15 września 2017 roku, zmienionej decyzją nr (...) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu,
2. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

lub w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd wniosków opisanych w punkcie 1:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji oraz pozostawienie temu Sądowi do rozstrzygnięcia kwestii kosztów procesu przed Sądem i instancji,
4. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów procesu przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

lub ewentualnie, w przypadku nieuwzględnienia przez Sąd wniosków opisanych w punkcie 1. lub 3.:

5. przeprowadzenie dowodu z operatu szacunkowego biegłego sądowego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości nieruchomości położonej w miejscowości Ś., dla której Sąd Rejonowy w Koszalinie VI Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) (zwanej dalej jako „Nieruchomość”),

6. zmianę zaskarżonego wyroku w całości i:

a. w zakresie punktu 1 wyroku orzeczenie, że odwołujący A. H. (1) nie odpowiada swoim majątkiem za zobowiązania spółki (...) S.A. zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS (...) (zwana dalej jako Spółka) oraz z aktualnym prezesem zarządu spółki (...) S.A. Panem A. W. (1) powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.,

b. w zakresie punktu 2 wyroku umorzenie postępowania w stosunku do odwołującej G. H. (1) na podstawie art. 477¹³ k.p.c.,

c. w zakresie punktu 3 wyroku zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów procesu przed Sądem 1 instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

7. zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów procesu przed Sądem I instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji oraz o zasądzenie od odwołującego na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja odwołujących okazała się zasadna, ale jedynie co do zarzutów odwołującej G. H. (1). W pozostałym zakresie nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wskazać w tym miejscu należy, iż zgodnie z treścią art. 107 § 1 Ordynacji podatkowej - do którego odsyła art. 31 i pośrednio art. 32 ustawy systemowej - stanowi, że w przypadkach i w zakresie przewidzianym w rozdziale 15 (zatytułowanym „Odpowiedzialność podatkowa osób trzecich”) za zaległości podatkowe podatnika odpowiadają całym swoim majątkiem solidarnie z podatnikiem również osoby trzecie, oraz art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, statuuje solidarną odpowiedzialność członków zarządu za zaległości podatkowe wymienionych w tym przepisie spółek.

Odpowiedzialność osób trzecich za zobowiązania podatkowe (składkowe) występuje w sytuacji niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania podatkowego (składkowego) przez podatnika (płatnika składek), jest więc instytucją prawa wiążącą skutki istnienia zobowiązania podatkowego (składkowego) z podmiotem innym niż podatnik (płatnik składek). Odpowiedzialność ta jest uzależniona od istnienia zobowiązania podatkowego (składkowego) podatnika (płatnika składek), co powoduje, że ma ona charakter akcesoryjny, następczy i gwarancyjny, gdyż nie może powstać bez uprzedniego zaistnienia obowiązku podatkowego (składkowego) po stronie pierwotnego dłużnika. Jest to także odpowiedzialność subsydiarna (posiłkowa), gdyż wierzyciel podatkowy (składkowy) nie ma swobody w kolejności zgłaszania roszczenia do podatnika (płatnika składek) lub osoby trzeciej, lecz w pierwszej kolejności musi dochodzić należności od podatnika lub płatnika składek (por. R. Mastalski (w:) B. Adamiak, J. Borkowski, R. Mastalski, J. Zubrzycki: Ordynacja podatkowa. Komentarz, Wrocław 2007, pkt 5 komentarza do art. 107, s. 493). Osoby trzecie ponoszą odpowiedzialność za cudzy dług, jednakże odpowiedzialność ta nie uwalnia dłużnika od jego odpowiedzialności, a jedynie poszerza krąg podmiotów, od których wierzyciel podatkowy (składkowy) może dochodzić zaspokojenia należności. Odpowiedzialność ta musi wynikać z konkretnego przepisu ustawy. Katalog „osób trzecich” został wymieniony w art. 110-117 Ordynacji podatkowej i jest on zamknięty.

Stosownie z kolei do treści art. 29 Ordynacji Podatkowej, w przypadku osób pozostających w związku małżeńskim odpowiedzialność, o której mowa w art. 26, obejmuje majątek odrębny podatnika oraz majątek wspólny podatnika i jego małżonka.

Zgodnie jednak z treścią § 2 pkt 1 pow. przepisu -skutki prawne ograniczenia, zniesienia, wyłączenia lub ustania wspólności majątkowej nie odnoszą się do zobowiązań podatkowych powstałych przed dniem zawarcia umowy o ograniczeniu lub wyłączeniu ustawowej wspólności majątkowej.

W świetle art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej w związku art. 31 ustawy systemowej, odpowiedzialność osób trzecich za zaległości podatkowe (składkowe) nie powstaje z mocy prawa, lecz wymaga wydania przez organ podatkowy (składkowy) konstytutywnej decyzji w tym przedmiocie.

Mając na uwadze powyższe regulacje, skoro pozwany decyzją z 15.09.2017r. uwzględnił fakt, iż w dniu 27.11.2002r. małżonkowie A. i G. H. (1) zawarli w formie aktu notarialnego umowę o rozdzielną majątkową i w konsekwencji zmienił w trybie art. 477⁹§ 2kpc zaskarżoną decyzję z 23.10.2017r. stwierdzając, iż G. H. (1) nie ponosi odpowiedzialności, o której mowa w art.29§ 1 i 2 Ordynacji podatkowej, to stosownie do treści art.477¹³§1 kpc, postępowanie zawisłe z odwołania G. H. (1) należało umorzyć.

Z tych względów, w oparciu o powołane przepisy i art.386§1 kpc, orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

Przechodząc do oceny apelacji odwołującego, stwierdzić należało, iż nie zasługuje ona na uwzględnienie, bowiem Sąd I Instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd Okręgowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i rozważania prawne, które tutejszy Sąd w pełni podziela i przyjmuje za własne, bez potrzeby ponownego ich przytaczania. W świetle powyższego, zarzuty apelacji nie mogły prowadzić do zmiany bądź uchylecia zaskarżonego wyroku.

Wskazać na wstępie należy, iż prawidłowa wykładnia prawa materialnego wymaga uprzednio poprawnego ustalenia okoliczności faktycznych. Stąd też w pierwszej kolejności należy ocenić zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez naruszenie zasady wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego oraz przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem art. 233 § 1 k.p.c. „wiarygodność i moc dowodów Sąd ocenia według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jeżeli z określonego materiału dowodowego Sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawało się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami, lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (vide Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27.09.2002r., II CKN 817/00). Zaakcentować jednocześnie trzeba, że zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów może polegać tylko na podważeniu podstaw tej oceny z wykazaniem, że jest ona rażąco wadliwa lub oczywiście błędna (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004r., sygn. akt IV CK 274/03). Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia przez sąd przepisu art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, jedynie bowiem to może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Na płaszczyźnie procesowej skuteczność zarzutu dokonania przez Sąd I instancji błędnych ustaleń faktycznych uzależniona jest od wykazania, iż Sąd ten wadliwie ocenił zgromadzony w sprawie materiał, a tym samym naruszył art. 233 § 1 k.p.c. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej, niż przyjął sąd, wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu .

Jak wynika z treści uzasadnienia apelacji, zarzut sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego w istocie sprowadzał się do podważenia zasadności decyzji procesowych podejmowanych przez Sąd I instancji, którymi to Sąd oddalał, bądź pomijał zgłaszane przez apelującego wnioski dowodowe.

Apelujący twierdził bowiem, iż nieprzeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości na okoliczność ustalenia aktualnej wartości nieruchomości wskazanej przez odwołującego, skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi i w konsekwencji niedostatecznym wyjaśnieniem sprawy. Zarzut ten jednak należy uznać za chybiony.

Sąd Apelacyjny podkreśla, iż celem postępowania apelacyjnego jest zawsze wszechstronne zbadanie sprawy pod względem faktycznym i prawnym. Sąd odwoławczy jest instancją merytoryczną, orzekającą na podstawie całego materiału dowodowego zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.), a zatem zobowiązany jest również poczynić własne, samodzielne ustalenia faktyczne, które mogą być nawet odmienne od tych, które uprzednio przyjęto przez sąd orzekający w pierwszej instancji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014r., sygn. I CSK 497/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2002r., sygn. IV CKN 1574/00).

W przedmiotowej sprawie, mając na uwadze powyższą zasadę, a także zarzuty podnoszone przez apelującego, Sąd Apelacyjny dokonał ponownej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, który wbrew zarzutom apelującego, w prawidłowy sposób zgromadził Sąd I instancji i doszedł do tożsamyh wniosków, co Sąd Okręgowy, tj. że odwołujący A. H. (1) odpowiada, jako członek zarządu spółki (...) SA całym swoim majątkiem za zobowiązania tej spółki z tytułu składek, które powstały w okresie pełnienia przez niego ww. funkcji, tj. za okres od kwietnia 2012r. do czerwca 2012r. i jest zobowiązany do zapłaty zaległych składek wraz z odsetkami w wyłącznej kwocie 92.739,79 zł., albowiem nie wykazał żadnej przesłanki z tej odpowiedzialności go wyłączającej.

Powyższe wynika z analizy wszystkich dowodów dopuszczonych i przeprowadzonych przez Sąd I instancji, który – jak wskazywano powyżej – właściwie skoncentrował materiał dowodowy, a następnie w sposób prawidłowy dokonał jego oceny na podstawie jego wszechstronnego rozważenia. Wszechstronnego, a więc polegającego na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. Sąd Apelacyjny w dokonanej ocenie zgromadzonego materiału dowodowego nie dopatrywał się żadnych nieprawidłowości, które mogłyby stanowić podstawę apelacji. Tym samym w ocenie Sądu odwoławczego, Sąd Okręgowy w żadnej mierze nie przekroczył granicy swobodnej oceny dowodów w rozumieniu art. 233 § 1 k.p.c., albowiem sędziowska ocena materiału dowodowego dokonana została w sposób prawidłowy. Nie jest zatem wystarczającym uzasadnieniem zarzutów naruszenia norm procesowych wyrażenie przez apelującego dezaprobaty dla oceny prezentowanej przez Sąd pierwszej instancji i przedstawienie własnej oceny dowodów.

Zgodnie z regulacją zawartą w art. 116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa w zw. z art. 31 ustawy z 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu.

Powyższy przepis stanowi wyjątek od zasady, że spółka kapitałowa odpowiada za swoje zobowiązania jedynie własnym majątkiem, inne zaś podmioty, w szczególności akcjonariusze (udziałowcy) czy też władze spółki takiej odpowiedzialności nie ponoszą. W kontekście tej regulacji oczywistym jest, iż przepisy szczególne statuujące tego rodzaju wyjątkową odpowiedzialność winny być wykładane w sposób rygorystycznie ścisły, który nie prowadzi do rozszerzenia odpowiedzialności poza ramy przesłanek ustawowych.

Powyższe unormowanie tworzą tzw. pozytywne przesłanki orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki kapitałowej za jej zaległości podatkowe. Ich kumulatywne ziszczenie obliguje organ podatkowy do wszczęcia postępowania w sprawie wydania decyzji orzekającej o solidarnej z podatnikiem odpowiedzialności podatkowej członka zarządu, a ciężar wykazania, że powyższe przesłanki zostały spełnione spoczywa na organie podatkowym.

W rozpatrywanym stanie faktycznym odwołujący nie kwestionował przy tym ani istnienia zaległości podatkowej po stronie spółki (...) SA w wysokości wynikającej z decyzji organu, ani, że w okresie wymagalności zobowiązań z tytułu składek za okres od kwietnia 2012r. do czerwca 2012r. , to odwołujący pełnił funkcję prezesa zarządu spółki.

Natomiast z analizy zebranego materiału dowodowego i prawidłowych, wbrew zarzutom apelującego, ustaleń Sądu pierwszej instancji wynika, iż egzekucja w stosunku do wymienionej spółki okazała się bezskuteczna.

Samo przy tym pojęcie bezskutecznej egzekucji nie zostało zdefiniowane ani w przepisach prawa podatkowego, ani w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej oznacza, że w wyniku wszczęcia i przeprowadzenia przez organ egzekucyjny egzekucji skierowanej do majątku spółki nie doszło do przymusowego zaspokojenia wierzyciela.

Stwierdzenie przez organ podatkowy bezskuteczności egzekucji, o której mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, powinno być dokonane po przeprowadzeniu postępowania egzekucyjnego i tak też było w niniejszej sprawie, co wprost wynika z ustalonego przez Sąd I instancji stanu faktycznego.

W uchwale składu 7 sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 8 grudnia 2008 r. sygn. akt II FPS 6/08, przyjęto natomiast i stanowisko to tut. Sąd w całości podziela, że "stwierdzenie bezskuteczności egzekucji ustala się na podstawie każdego prawnie dopuszczalnego dowodu". Takim dowodem w rozpoznanej sprawie bez wątplenia były postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Nie zachodziła przy tym potrzeba prowadzenia przez organy podatkowe tak szeroko zakrojonego postępowania weryfikującego zasadność takiego postanowienia, gdyż ewentualne wadliwości w postępowaniu egzekucyjnym mogą być zwalczane w ramach środków przewidzianych w tym właśnie postępowaniu, nie zaś w postępowaniu podatkowym prowadzonym w przedmiocie orzeczenia o solidarnej odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe spółki (tak m.in. NSA w wyroku z dnia 7 września 2018 r. sygn. akt I FSK 1468/16).

W tych warunkach uznać należy, że spełnione zostały pozytywne przesłanki orzeczenia o odpowiedzialności członka zarządu spółki za jej zaległości składkowe, bowiem organ rentowy wykazał wszystkie z niezbędnych przesłanek, tj. fakt pełnienia przez skarżącego w spornym okresie funkcji członka zarządu, powstania zaległości składkowych za sporny okres oraz bezskuteczność egzekucji wobec Spółki. Sąd Okręgowy w sposób szczegółowy i wyczerpujący dokonał ustaleń faktycznych, w zakresie zarówno prawnej, jak i faktycznej podstawy odpowiedzialności A. H. (1) za zobowiązania spółki.

Ustawodawca w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej przewidział natomiast sytuacje, w których członkowie zarządu będą zwolnieni od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki. Są to tzw. przesłanki egzoneracyjne. Orzeczenie o odpowiedzialności członka zarządu za zaległości podatkowe spółki, w sytuacji gdy spełnione są przesłanki pozytywne określone art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, jest możliwe, o ile członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

- a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo
- b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy,

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Ponieważ - jak wskazano powyżej - organ rentowy wykazał wszystkie z niezbędnych przesłanek skutkujących odpowiedzialnością odwołującego, to obowiązkiem skarżącego było wykazanie powoływanej przez siebie przesłanki uwolnienia się od powyższej odpowiedzialności.

Podkreślić należy, że na etapie postępowania drugoinstancyjnego zasadniczą argumentację apelacji stanowiły twierdzenia, że w niniejszej sprawie spełniona została jedna z przesłanek negatywnych, tj. wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwia zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nie sposób podzielić stanowisko apelującego.

Zdaniem Sądu II instancji, ustalenie Sądu Okręgowego, że spółka nie dysponuje mieniem, a w szczególności, że wskazywana nieruchomości nie jest takim majątkiem, o takiej wartości, z której egzekucja umożliwiłaby pozwanemu zaspokojenie zaległości składkowych spółki, jest trafne.

Należy zgodzić się z poglądami Sądu I instancji, że w przepisie art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej chodzi tylko o takie mienie, z którego egzekucja będzie faktycznie możliwa i skutecznie zaspokoi wierzytelności.

Mienie spółki wskazywane przez członka zarządu spełnia wymogi z art. 116 § 1 pkt 2 Ordynacji podatkowej – uwalniając tego członka zarządu od odpowiedzialności za zaległości podatkowe spółki – tylko wtedy, gdy jest to mienie konkretne i rzeczywiście istniejące, a nadto umożliwiające przeprowadzenie egzekucji zaległości podatkowych spółki „w znacznej części”, co oznacza, że musi mieć egzekwowalną wartość spełniającą przesłankę „znaczności” w porównaniu z wysokością zaległości podatkowych spółki (wyrok WSA w Krakowie z dnia 12.12.2013r., sygn. I SA/Kr 1244/13, wyrok NSA z dnia 5.03.2015r., sygn. II FSK 249/13). Określenie „zaspokojenie zaległości podatkowych w znacznej części” oznacza, że można przewidzieć z dużą dozą pewności, że egzekucja będzie skuteczna i doprowadzi do wyegzekwowania należności, a ich wysokość będzie miała wartość stanowiącą znaczny (duży) odsetek porównując ją z wysokością zaległości podatkowych spółki (wyrok NSA z 16.10.2014r., sygn. I FSK 1575/13).

Tymczasem jako jedyny majątek spółki odwołujący powołuje nieruchomości położoną w Ś. gmina B. w województwie (...), o powierzchni 2.9969 ha, która w październiku 2012 roku została objęta miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, co ma przemawiać za jej dużą wartością.

Odwołujący jednakże pomija zupełnym milczeniem fakt, iż objęte zaskarżoną decyzją należności składkowe stanowią jedynie jedno z wielu zobowiązań spółki, bowiem w dziale IV w/w księgi wieczystej pod pozycjami 1-20 wpisane zostały w okresie od lutego 2009 roku do maja 2010 roku hipoteki przymusowe zwykle na kwoty : 1.279.153,37 zł , 261.476,60 zł, 45.385 zł, 36.008 zł, 24.813 zł, 32.373 zł, 19.920 zł, 18.549 zł, 25.540 zł, 71.101 zł, 37.253 zł, 39.086 zł, 46.461 zł, 78.936 zł, 44.554 zł z wniosków (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. - dotyczące tytułów wykonawczych wystawionych przez Urząd w latach 2005 – 2010.

Z kolei pod pozycjami 21-26 widnieją wpisy hipotek przymusowych z wniosków Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. dokonane w roku 2012, których podstawą są tytuły wykonawcze własne pozwanego obejmujące nieuiszczone przez S. składki na FUS, FUZ oraz FPiFGŚP za okres od maja 2008 roku do października 2011 roku. Hipoteki te dotyczą kwot : 2.495.633,30 zł, 659.938,40 zł, 199.520,70 zł, 571.030,60 zł, 175.761,60 zł, 52.093,30 zł.

Podstawą wpisu pod pozycją 27 są wierzytelności pozwanego objęte decyzją z 8 czerwca 2016 r. określającą zadłużenie Spółki (...) z tytułu składek za okres kwiecień 2013 – czerwiec 2014. Hipoteka dotyczy kwoty 123.185,80 zł.

Co istotne przy tym - Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. prowadzi egzekucję z przedmiotowej nieruchomości wpisanej w Księdze Wieczystej nr (...) z wniosku Naczelnika (...) (...) Urzędu Skarbowego w P. na podstawie tytułów wykonawczych obejmujących zaległości podatkowe. Postępowanie to nie obejmuje nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P..

W toku prowadzonego postępowania egzekucyjnego Naczelnik (...) Urzędu Skarbowego w S. zlecił rzeczoznawcy majątkowemu dokonanie oszacowania nieruchomości. Według operatu szacunkowego dokonanego przez rzeczoznawcę, wartość nieruchomości wynosi 885.600,00 zł netto , którą to cenę odwołujący kontestuje, jako jego zdaniem- zaniżoną.

Odwołujący jednakże, ani nie wskazał jaką wartość, jego zdaniem, ma w takim razie wskazywana nieruchomości, ani też w żaden sposób nie uprawdopodobnił (przedstawiając chociażby zlecony przez siebie operat szacunkowy), że może być wyższej wartości. Tym samym za w pełni zasadne uznać należy stanowisko Sądu I instancji w tym zakresie, który oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu szacowania nieruchomości.

Sąd Okręgowy odniósł się przy tym szczegółowo do wskazywanego przez odwołującego majątku spółki -jako tego z którego rzekomo pozwany mógłby uzyskać zaspokojenie- i w sposób wiarygodny i konkretny taką możliwość wykluczył.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela zważenia Sądu I instancji w tym zakresie i oddalając ponownie wnioski o powołanie biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, podkreśla, iż odwołujący nie może przerzucać ciężaru dowodu, który jego obciąża (podnosi wszak jedną z okoliczności egzoneracyjnych), na podatników. Zadaniem Sądu w niniejszej sprawie jest ocena wiarygodności i mocy dowodów przedstawionych przez stronę, a nie ich samodzielne ustalanie.

Odwołujący miał możliwość zlecenia operatu szacunkowego rzeczoznawcy i złożenie go do niniejszej sprawy. Wówczas dopiero, gdyby pozwany dowód ten kwestionował, zasadne byłoby powoływanie ewentualnie biegłego w sprawie.

Jedyna natomiast ustalona wartość przedmiotowej nieruchomości (885.600,00 zł netto), która jest znana w tym postępowaniu sądowym i do której może się odnieść, wobec tak licznych i tak wysokich zobowiązań zabezpieczonych już na tej nieruchomości hipotekami przymusowymi, bez wątpienia nie wystarczy na zaspokojenie spornych składek, a nawet ich części.

W konsekwencji wskazać należy, iż bezzasadne są zarzuty apelującego w zakresie braków postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd I instancji na tę okoliczność.

Sąd Apelacyjny pragnie podkreślić, iż istniejące zobowiązania spółki nie dają podstaw w zakresie możliwości zaspokojenia się z tej wierzytelności w drodze egzekucji, i to w znacznej części.

Także zarzuty odwołującego w zakresie rzekomej opieszałości pozwanego organu w zabezpieczeniu przedmiotowych składek również hipoteką przymusową na przedmiotowej nieruchomości, nie mogą w żadnej mierze zostać uwzględnione i wpłynąć na ocenę zaskarżonego wyroku, bowiem zasadnie Sąd I instancji już wskazywał, powołując się słusznie na pogląd Sądu Najwyższego wyrażony chociażby w wyroku z 26.11.2008r., I UK 107/08 - iż „prawnie znaczenia nie ma to, jak starannie i szybko organ rentowy wprowadza zaległość składkową do windykacji oraz prowadzi egzekucję (...). To jak wierzyciel prowadzi egzekucję nie umniejsza zakresu odpowiedzialności dłużnika (...).”

W rezultacie, Sąd Okręgowy opierając się dodatkowo na szeroko cytowanym orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie uznał, iż żadna z przesłanek egzoneracyjnych nie wystąpiła, a skoro tak- decyzje należało uznać za prawidłową.

Wobec powyższego, na podstawie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny w pkt 1 sentencji oddalił apelację odwołującego, jako całkowicie bezzasadną.

Konsekwencją umorzenia postępowania wobec G. H. jest jednak zmiana punktu 3 wyroku i obciążenie kosztami zastępstwa procesowego pozwanego wyłącznie odwołującego, w kwocie wskazanej prawidłowo przez Sąd Okręgowy.

W punkcie 4 wyroku, Sąd Apelacyjny rozstrzygnął o kosztach procesu w drugiej instancji, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu określoną w art. 98 i 99 k.p.c., stosownie do której strona przegrywająca proces obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty zastępstwa procesowego, na mocy przepisów § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265), w świetle których to przepisów Sąd Apelacyjny zasądził od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 4050 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Roman Walewski	Małgorzata Woźniak-Zendran	Małgorzata Aleksandrowicz
----------------	----------------------------	---------------------------